

TORVSTRØHESJER.

AF OVERLÆRER TH. LANDMARK.

UDDRAG AF »BERETNING OM NORGES LANDBRUGSHØISKOLES VIRKSOMHED
1903—04«.

TORVSTRØTILVIRKNINGEN paa den østre del af *Aasmyren* har sommeren 1904 været begunstiget af et heldigt veir. Foruden den torv, som blev optaget i vinter og lagt i hesjerne ved Frydenhaug og

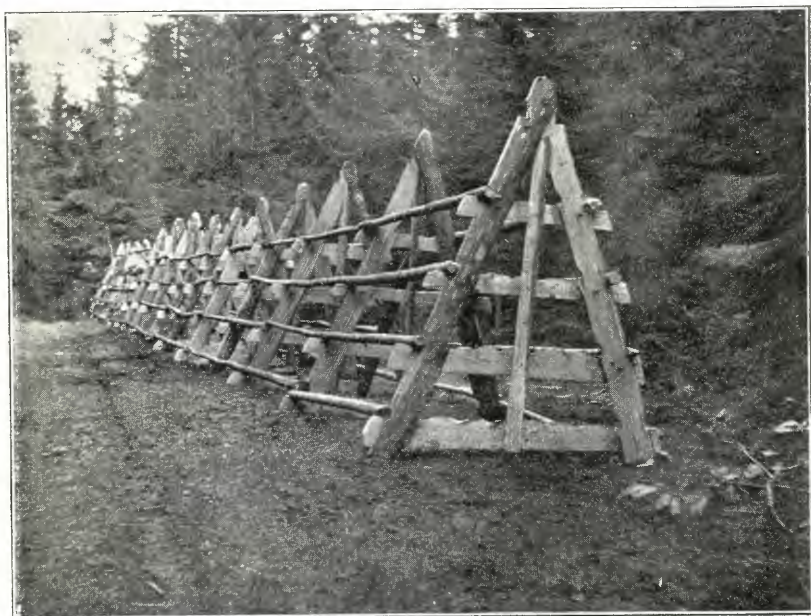

Fig. 1. Sandbergs torvstrøhesje.

arbejderboligen, er der i sommerens løb stukket 1 400 m.³ torv. Det meste af denne henligger nu fladt paa myren for næste vaar at krakkes og tørkes. Adskilligt af det nævnte kvantum er dog allerede tørket og hjemkjørt.

Den tørre sommer har gjort, at der ikke er bleven opsat nye hesjer. For dog at have saadanne færdige, om de skulde trænges, blev der forrige vaar sammenslaaet en del træmaterialer af top og baghun. I skogen nær myren blev ogsaa opsat en hesje efter direktørens anvisning. Fig. 1 viser denne sort hesje, der oprindelig skal være opsat paa Hedemarken. Krakkerne i den er af 2 sammenslaaede baghun, der oventil ender i en spids. Tvertover begge skraanende side-

baghun er paaspigret horisontale baghunstykker, der gaar et stykke udenfor sidebaghunene. Paa de fremspringende baghunender fastspigres reiher, hvormed de 2 m. fra hinanden staaende baghunkraker holdes i stilling, naar de yderligere stilles i begge ender med skraastrævere. Paa de horisontale bæretrær, som er spigret paa krakerne, lægges kornstør i 4 eller 5 høider. Og paa kornstørene, der ligger horisontalt, lægges mosetorven til tørkning. Denne hesje, som her paa høiskolen kaldes den »Sandbergske«, rummer meget torv, men kornstørene bliver skjæve ved at bruges som underlag for torven, hvorfor man helst bør bruge reiher istedetfor kornstør. Hesjekrakerne skraaner ogsaa mere udad, end nødvendig for at staa. Derved bliver det vanskelig at komme til den torv, som lægges paa indre reiher i hesjen, og vinden

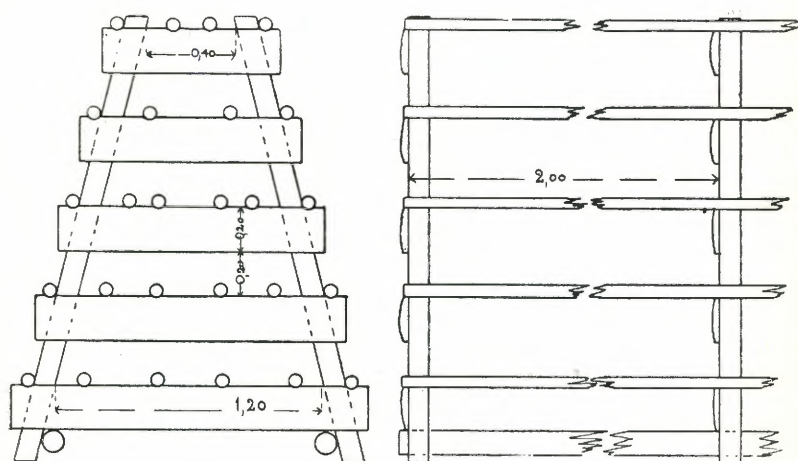

Fig. 2. Landmarks torvstrøhesje.

kommer heller ikke til denne, saaat torven tørker langsomt. Den stærke skraaning gjør desuden, at mere af den oplagte torv end nødvendig bliver vaad ved indtræffende regn.

For om muligt at afhjælpe disse mangler har jeg konstrueret en ny torvhesje, hvis udseende fremgaar af hosstaaende fig. 2. De to skraanende kraker bestaar ikke af baghun, men af topkløvninger med den tykkeste ende ned mod jorden. Tvert over de to skraanende kraker er paaspigret 5 horisontale kantede baghunstykker af forskjellig længde, der tjener til underlag for de reiher, der lægges langsefter, og som tjener til underlag for torvstykkerne. De to ydre reiherækker spigres fast til de skraanende kraker, for at holde disse i stilling. Hvor den underste tverbaghun er fæstet til krakerne, paaspigres en lignende tverbaghun paa den modsatte side af krakerne, saa at der længst

nede ved jorden bliver to baghun, som begge holder krakerne her sammen, og som tjener til støtte for den hele hesje. Denne vil nemlig, ifald ingen modforanstaltninger træffes, synke ned i myren og derved let foranledige, at hesjen synker for dybt ned, bliver skjæv og vælter. For at hindre dette lægges der i hesjens længderetning 2 topstokke (vragtop) indenfor krakenderne og under de dobbelte horisontale baghun. Disse kommer nu til at hvile imod topstokkene, og hesjen hindres derved fra at synke ned i myren. Jo mere skraa krakebenene staar, desto sikrere staar hesjen uden at vælte, men jo mere kommer regn til torven, og jo vanskeligere er adkomsten til de indre torvrækker. Man kan derfor gjøre hesjen med mindre skraanende krakeben, om man vil. Der bliver dog plads for 12 eller 13 rækker torv. Hver torvrække hviler paa to reiher, hvis plads sees af tegningen. Afstanden paa indsiden af krakebenene paa øverste tvertræ er 40 cm., og den tilsvarende afstand paa nederste tvertræ mindst 80 høist 120 cm. Deraf vil hesjens mindre eller større skraaning være betinget. Det øverste tvertræs længde er 80 cm.; det nederste 120—160 cm. Afstanden fra overkant til overkant paa alle tverstykker (baghunstykker) er 40 cm. For at hesjen ikke skal glide frem eller bagover, anbringes tvende skraastrævere fra toppen af hesjens begge ender, staaende mod et indhugget hak i de tvende under hesjen liggende topstokker, som hesjen hviler paa. Krakerne anbringes i høist 2 m. afstand fra hverandre.

Et længdetræ af baghun kan fastspigres ret op og ned paa tvertræerne midt imellem krakebenene, men det er dog ikke absolut nødvendigt. Hesjen bliver dog stærkere og varer længere, naar en saadan baghun anbringes til fæste for tvertræerne.

Paa Aasmyren blev der ikke anledning til at opsætte disse hesjer sidste sommer, men paa en nærliggende mosemyr, hvor *Aas torvstrøsamslag* har gaaet igang med torvstrøtilvirkning, er hesjer af denne konstruktion opsatte og har vist sig særdeles gode. Desværre vil de blive dyre som følge af, at reiherne er kostbare. De kommer paa 1 à 2 kr. pr. løb. m., naar alle materialer skal kjøbes, og alt skal udføres med leiet arbeide. Kan man derimod tage vragmaterialer i egen skog og udføre alt arbeide med egne folk, bliver hesjen meget billigere.

TORVSTRØANLÆG.

ET EKSEMPEL TIL EFTERFØLGELSE.

Blandt de mange nye torvstrøanlæg, der iaar vil blive anlagt, er ogsaa et i Hedrum herred pr. Larvik.

Hedrum Sparebank har hertil ydet kr. 500,00 som gave.
